

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КРАСНОМОВСТВА ТА КУЛЬТУРИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ

Для спеціальностей **014 Середня освіта 035 Філологія**

Спеціалізації 014.02 Мова і література (англійська) Мова і література (німецька)

Мова і література (французька) Мова і література (новогрецька)

035.04 германські мова та літератури; 035.08 класичні мови та літератури.

Освітньо-професійні програми Мова і література (англійська) Мова і література (німецька), Мова і література (французька), Мова і література (новогрецька)

Автор: М.Г. Стьопін, ст. викладач кафедри англійської філології

Затверджено на засіданні
кафедри англійської філології протокол № 1 від 30.08.2019 р.

ЗМІСТ КНМЗНД

Програма навчальної дисципліни.....	3
Робоча програма навчальної дисципліни.....	8
Навчальний контент.....	18
Методичні рекомендації до проведення практичних (семінарських) занять ...	22
Перелік навчально-методичних посібників, технічних засобів навчання.....	24
Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками (посібниками) з дисципліни.....	24

ОСНОВИ КРАСНОМОВСТВА ТА КУЛЬТУРИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
підготовки ОС Бакалавр _____
(назва освітнього рівня)

Галузі знань

01 Освіта 03 Гуманітарні науки

Спеціальності

014 Середня освіта, 035 Філологія

Спеціалізації

014.02 Мова і література (англійська), Мова і література (німецька), Мова і література (французька), Мова і література (новогрецька);

035.04 германські мова та літератури;

035.08 класичні мови та літератури

Освітньо-професійні програми

«Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Мова та література (французька)», «Мова та література (новогрецька)»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: **МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: **СТЬОПІН МАКСИМ ГРИГОРОВИЧ**, старший викладач
кафедри англійської філології

ВСТУП

Курс «**Основи красномовства та культури ділового спілкування**» покликаний в першу чергу сформувати теоретичну і методологічну базу, якою забезпечується становлення умінь і навичок для створення і реалізації виступів в професійно значущій сфері.

Програма вивчення навчальної дисципліни —**Основи красномовства та культури ділового спілкування** ‖ складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ОС Бакалавр для спеціальностей 014 Середня освіта, 035 Філологія; спеціалізації 014.02 Мова і література (англійська), Мова і література (німецька), Мова і література (французька), Мова і література (новогрецька); 035.04 германські мови та літератури, 035.08 класичні мови та літератури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історичний розвиток риторики та особливості використання загальної риторики в контексті інтернаціоналізації вищої освіти.

Висвітлення ключових положень курсу дозволяє реалізувати широке коло **міждисциплінарних зв'язків**:

- з дисциплінами суспільно-гуманітарного профілю: філософія, логіка, психологія, етика та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- **Історичний розвиток риторики**
- **Загальна риторика**

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Мета: розвиток у студентів умінь підготовки публічного виступу, його аудиторного виконання, аналізу, оцінки і корекції своїх та чужих професійно орієнтованих інформаційно-аргументативних висловлювань.

1. Основні завдання:

- розкриття місця дисципліни в системі соціогуманітарного знання, громадській значущості ораторської діяльності та відповідальності оратора за свою мовну поведінку;
- озброєння студента раціональною та ефективною технологією підготовки публічного виступу і результативною технікою його проголошення;
- теоретичне і практичне ознайомлення (у генетичному і синхронному аспекті) з видами, функціональними групами і жанрами красномовства (як монологічними, так і діалогічними), які якнайповніше відповідають професійним та особистим запитам студентів.

2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- місце та роль курсу риторики в системі соціогуманітарних дисциплін;
- основні риторичні закони і найважливіші особливості публічної промови;
- головні тенденції розвитку ораторської майстерності в різні історичні епохи;
- характерні риси висловлювань, що належать до різних видів красномовства;
- етапи і методику роботи над публічним виступом, прийоми організації взаємодії з аудиторією в процесі проголошення монологічних і діалогічних промов.

вміти :

- планувати послідовність і способи роботи над усним виступом;
- здійснювати комунікативно доцільний вибір риторичних прийомів;

- моделювати хід комунікації в процесі монологічного і дискусійного мовлення;
- застосовувати засоби залучення і утримання уваги аудиторії, встановлення контакту із слухачами;
- аналізувати, оцінювати, коригувати чужий і власний виступ відповідно до поставленої мети і типу аудиторії;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Основні поняття: риторика (класична риторика), античний риторичний канон, оратор, промова, тема, аргумент, дефініція, ділове спілкування, структура ораторського твору, софізм, паралогізм, індукція, дедукція, силогізм, наукова промова, полемічне мистецтво, суперечка, збори, нарада, культура офіційного спілкування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Історичний розвиток риторики

Тема 1. Красномовство, як наука та навчальна дисципліна.

Особливості організації навчального процесу з курсу «Красномовство». Риторика як наука і навчальна дисципліна. Предмет риторики. Основні поняття класичної риторики. Основні розділи класичної риторики. Риторика в системі інших наук та її зв'язок з філологічними дисциплінами та навчальними предметами. Статус сучасної риторики. Історія і джерела риторики, їх педагогічний характер.

Тема 2. Ораторське мистецтво: минуле, сьогодення та майбутнє.

Передумови виникнення риторики у Давній Греції та її особливості. Функції риторики у Стародавньому Римі за добу республіки. Ораторство Цицерона. Риторика часів Римської імперії. Педагогічна риторика Квінтіліана. Середньовічна риторика. Словесна культура Київської Русі. Риторизм у мовотворчості І. Вишенського, Г. Сковороди. Риторична спадщина Ф. Прокоповича. Особливості українського ораторства XIX – XX ст. Криза риторики. Сучасний стан риторики в Україні.

Змістовий модуль II. Загальна риторика

Тема 3. Види красномовства та сфери його застосування.

Проблеми видо-жанрової класифікації та її умовний характер. Мовні жанри як "відносно стійкі типи висловлювань", визначувані специфікою цієї сфери спілкування (за М. М. Бахтіним). Жанрово-тематична класифікація розмов: красномовство соціально-політичне (доповідь на соціально-політичні, політико-економічні теми, парламентський виступ, мітингова і агітаційна промова, військово-патріотична промова, дипломатична промова); красномовство академічне (лекція, доповідь, повідомлення, огляд); красномовство судове (звинувачувальна і захисна промова); красномовство соціально-побутове (вітальна, застільна, надгробна промова); красномовство церковно-богословське (проповідь).

Постановка цілі – основний конструктивний момент в типології промов (промови інформаційні, переконливі, спонукаючі до дії, надихаючі, розважальні, тощо). Особливості підходу до класифікації діалогічних жанрів мови (риторичних і еристичних). Жанри інформаційної мови. Прийоми популяризації інформації. Аргументативна промова. Жанри ділової сфери спілкування (ділова бесіда, в т. ч. по телефону; презентація, переговори, прес-конференція та ін.). Позиції в діловому спілкуванні, що ведуть до успіху.

Тема 4. Методика та етапи підготовки промови.

Промова, як дослідження. Вибір теми. Дефініція. Вимоги до дефініції. Складання плану. Аргумент. Структура аргументу. Процес збирання матеріалу. Запис промови. Розмітка тексту знаками партитури. Структура ораторського твору: вступ, основна частина, висновки. Структура промови дебатера.

Тема 5. Логічний аспект риторики: культура оперування поняттями, аргументами, та доказами.

Індукція. Дедукція. Силогізм. Нечесні прийоми, що використовуються під час суперечки. Логічні помилки в доказах: підміна тези (ignoratio elenchi), недоведена основа доказу (petitio principii), круг в доказі (circulus in demonstrando), тавтологія в доказі (idem per idem) та ін. Помилки в індуктивному висновку: поспішне узагальнення на основі недостатнього спостереження, поспішне узагальнення на базі "простого" перерахування, втиснок: "після цього, значить, унаслідок цього". Софізм. Відмінності між паралогізмами і софізмами. Три основні помилки в доказі: невірні теза, аргумент або зв'язок між ними. Теза і антитеза. Суперечка про доказ тези, суперечка про істинність тези. Нечесні прийоми: помилка багатьох питань, відповідь питанням на питання, відповідь, яку обіцяють дати пізніше, іронія над поставленим питанням. Емоційна сторона дискусій. Висновки за теорією суперечки.

Тема 6. Деякі аспекти мистецтва суперечки.

Поняття "діалектика", "софістика" і "ерістика". Визначення суперечки. Поняття "полеміка" (гр. polemikos - войовничий, ворожий). Суперечка як процес обміну протилежними поглядами. Види суперечки, за С. И. Поварніним (суперечка заради істини, суперечка для переконання, суперечка в ім'я перемоги, суперечка-спорт, суперечка-гра). Обґрунтування позиції в спорі. Основа правильної суперечки. Теза доказу, або предмет суперечки як основна думка, яку треба довести і якій присвячується увесь доказ, щоб обґрунтувати її істинність (помилковість). Робота над тезою. Визначення усіх основних понять тези. З'ясування "кількісної" та "якісної" характеристики тези. Міра вірогідності тези (відмінності в міри її модальності). Підстави доказу (аргументи) і зв'язок між ними і тезою доказу. Розгляд усіх аргументів (доказів), як і самої тези.

3. Рекомендована література

1. Вагапова Д.Х., Риторика в інтелектуальних іграх и тренінгах / Д.Х. Вагапова. – М.: Цитадель, 2007. – 460 с.
2. Ораторське мистецтво. Підручник / М.П. Требін, Г.П. Клімова, Н.П. Осіпова та ін. ; за ред. М.П. Требіна і Г.П. Клімової. – Х. : Право, 2013. – 208 с.
3. Абрамович С.Д., Чікарьова М.Ю., Риторика: Навч. посіб. / С.Д. Абрамович, М.Ю. Чікарьова. – Львів: Світ, 2001. – 240 с.
4. Андрусенко В. Диспут на уроці української літератури в гуманітарній парадигмі виховання / В. Андрусенко // Дивослово. – К. : Ритори, 1999. - № 4. – С. 38-42.
5. Бабич Н. Основи культури мовлення / Н. Бабич. – Львів, 1990. – 160 с.
6. Баранова Л. Від чого залежить контакт з аудиторією / Л. Баранова // Дивослово. – К. : Ритори, 1999. - № 2. – С. 44-45.
7. Єрмоленко С. Нариси з української словесності. Стилїстика та культура мови / С. Єрмоленко. – К., 2008. – 115 с.
8. Культура фахового мовлення: Навч. посібн./ За ред. Н.Д. Бабич. – Чернівці, 2006. – 321 с.
9. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура фахової української мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К., 2007. – 443 с.
10. Сагач Г. Риторика: Навч. посіб. / Г. Сагач. – К., 2000. – 232 с.

Інформаційні ресурси

1. Риторика Аристотеля [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.refcity.ru
2. Енциклопедія «Кругосвет», риторика, речева комунікація [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.krugosvet.ru
3. Курси делової риторики [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.philaret.narod.ru

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання поточне тестування; оцінка за виконання СРС та проект; модульна контрольна робота; колоквиум; тестування, дискусії, самооцінювання та ін.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри англійської філології

Ю.Г. Федорова

30 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КРАСНОМОВСТВА ТА КУЛЬТУРИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ

II курс

ОС Бакалавр

Галузі знань

01 Освіта 03 Гуманітарні науки

Спеціальності

014 Середня освіта, 035 Філологія

Спеціалізації

014.02 Мова і література (англійська), Мова і література (німецька), Мова і література (французька), Мова і література (новогрецька);

035.04 германські мова та літератури

035.08 класичні мови та літератури

Освітньо-професійні програми

«Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Мова та література (французька)», «Мова і література (новогрецька)»

Факультет іноземних мов

Робоча програма зі вступу до спеціальності для студентів Галузі знань 01 Освіта, 03 Гуманітарні науки; Спеціальності 014 Середня освіта, 035 Філологія; Спеціалізації 014.02 Мова і література (англійська), Мова і література (німецька), Мова і література (французька), Мова і література (новогрецька); 035.04 германські мова та літератури, 035.08 класичні мови та літератури. Освітньо-професійні програми «Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Мова та література (французька)», «Мова і література (новогрецька)»

Розробник: Стьопін М.Г., ст. викладач кафедри англійської філології

Робоча програма затверджена на засіданні

кафедри _____ англійської філології _____

Протокол від «30» серпня 2019 року, № 1

Завідувач кафедри _____ англійської філології _____

(підпис)

Федорова Ю.Г.
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна	заочна	
Кількість кредитів – 3	Галузі знань	нормативна		
Модулів - 2	01 Освіта	Рік підготовки		
Змістових модулів – 3	03 Гуманітарні науки	2-й	2-й	
ІНДЗ – прес-конференція	Спеціальності	Семестр		
Загальна кількість годин - 90	014 Середня освіта 035 Філологія	3-й	3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 2 Самостійної роботи студента – 3	Спеціалізації 014.02 Мова і література (англійська), Мова і література (німецька), Мова і література (французька), Мова і література (новогрецька); 035.04 германські мова та літератури, 035.08 класичні мови та літератури	Лекції		
	Освітньо-професійні програми	16	6	
	«Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Мова та література (французька)», «Мова і література (новогрецька)»	Практичні, семінарські	14	6
		Самостійна робота	60	77
	Освітній ступінь: Бакалавр	Індивідуальні завдання		
		3	1	
		Вид контролю		
		залік	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «**Основи красномовства та культури ділового спілкування**» покликаний в першу чергу сформувати теоретичну і методологічну базу, якою забезпечується становлення умінь і навичок для створення і реалізації виступів в професійно значущій сфері.

Мета: розвиток у студентів умінь підготовки публічного виступу, його аудиторного виконання, аналізу, оцінки і корекції своїх та чужих професійно орієнтованих інформаційно-аргументативних висловлювань..

Основні завдання:

- розкриття місця дисципліни в системі соціогуманітарного знання, громадській значущості ораторської діяльності та відповідальності оратора за свою мовну поведінку;
- озброєння студента раціональною та ефективною технологією підготовки публічного виступу і результативною технікою його проголошення;
- теоретичне і практичне ознайомлення (у генетичному і синхронному аспекті) з видами, функціональними групами і жанрами красномовства (як монологічними, так і діалогічними), які якнайповніше відповідають професійним та особистим запитам студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент

повинен знати:

- місце та роль курсу риторики в системі соціогуманітарних дисциплін;
- основні риторичні закони і найважливіші особливості публічної промови;
- головні тенденції розвитку ораторської майстерності в різні історичні епохи;
- характерні риси висловлювань, що належать до різних видів красномовства;
- етапи і методіку роботи над публічним виступом, прийоми організації взаємодії з аудиторією в процесі проголошення монологічних і діалогічних промов.

вміти:

- планувати послідовність і способи роботи над усним виступом;
- здійснювати комунікативно доцільний вибір риторичних прийомів;
- моделювати хід комунікації в процесі монологічного і дискусійного мовлення;
- застосовувати засоби залучення і утримання уваги аудиторії, встановлення контакту із слухачами;
- аналізувати, оцінювати, коригувати чужий і власний виступ відповідно до поставленої мети і типу аудиторії;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Основні поняття курсу: риторика (класична риторика), античний риторичний канон, оратор, промова, тема, аргумент, дефініція, ділове спілкування, структура ораторського твору, софізм, паралогізм, індукція, дедукція, силогізм, наукова промова, полемічне мистецтво, суперечка, збори, нарада, культура офіційного спілкування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Історичний розвиток риторики

Тема 1. Красномовство, як наука та навчальна дисципліна.

Особливості організації навчального процесу з курсу «Красномовство». Риторика як наука і навчальна дисципліна. Предмет риторики. Основні поняття класичної риторики. Основоположні розділи класичної риторики. Риторика в системі інших наук та її зв'язок з філологічними дисциплінами та навчальними предметами. Статус сучасної риторики. Історія і джерела риторики, їх педагогічний характер.

Тема 2. Ораторське мистецтво: минуле, сьогодення та майбутнє.

Передумови виникнення риторики у Давній Греції та її особливості. Функції риторики у Стародавньому Римі за добу республіки. Ораторство Цицерона. Риторика часів Римської імперії. Педагогічна риторика Квінтіліана. Середньовічна риторика. Словесна культура Київської Русі. Риторизм у мовотворчості І. Вишенського, Г. Сковороди. Риторична спадщина Ф. Прокоповича. Особливості українського ораторства XIX – XX ст. Криза риторики. Сучасний стан риторики в Україні.

Змістовий модуль II. Загальна риторика

Тема 3. Види красномовства та сфери його застосування.

Проблеми видо-жанрової класифікації та її умовний характер. Мовні жанри як "відносно стійкі типи висловлювань", визначувані специфікою цієї сфери спілкування (за М. М. Бахтіним). Жанрово-тематична класифікація розмов: красномовство соціально-політичне (доповідь на соціально-політичні, політико-економічні теми, парламентський виступ, мітингова і агітаційна промова, військово-патріотична промова, дипломатична промова); красномовство академічне (лекція, доповідь, повідомлення, огляд); красномовство судове (звинувачувальна і захисна

промови); красномовство соціально-побутове (вітальна, застільна, надгробна промови); красномовство церковно-богословське (проповідь).

Постановка цілі – основний конструктивний момент в типології промов (промови інформаційні, переконливі, спонукаючі до дії, надихаючі, розважальні, тощо). Особливості підходу до класифікації діалогічних жанрів мови (риторичних і еристичних). Жанри інформаційної мови. Прийоми популяризації інформації. Аргументативна промова. Жанри ділової сфери спілкування (ділова бесіда, в т. ч. по телефону; презентація, переговори, прес-конференція та ін.). Позиції в діловому спілкуванні, що ведуть до успіху.

Тема 4. Методика та етапи підготовки промови.

Промова, як дослідження. Вибір теми. Дефініція. Вимоги до дефініції. Складання плану. Аргумент. Структура аргументу. Процес збирання матеріалу. Запис промови. Розмітка тексту знаками партитури. Структура ораторського твору: вступ, основна частина, висновки. Структура промови дебатера.

Тема 5. Логічний аспект риторики: культура оперування поняттями, аргументами, та доказами.

Індукція. Дедукція. Силогізм. Нечесні прийоми, що використовуються під час суперечки. Логічні помилки в доказах: підміна тези (ignoratio elenchi), недоведена основа доказу (petitio principii), круг в доказі (circulus in demonstrando), тавтологія в доказі (idem per idem) та ін. Помилки в індуктивному висновку: поспішне узагальнення на основі недостатнього спостереження, поспішне узагальнення на базі "простого" перерахування, втиснок: "після цього, значить, унаслідок цього". Софізм. Відмінності між паралогізмами і софізмами. Три основні помилки в доказі: невірні теза, аргумент або зв'язок між ними. Теза і антитеза. Суперечка про доказ тези, суперечка про істинність тези. Нечесні прийоми: помилка багатьох питань, відповідь питанням на питання, відповідь, яку обіцяють дати пізніше, іронія над поставленим питанням. Емоційна сторона дискусій. Висновки за теорією суперечки.

Тема 6. Деякі аспекти мистецтва суперечки.

Поняття "діалектика", "софістика" і "ерістика". Визначення суперечки. Поняття "полеміка" (гр. polemikos - войовничий, ворожий). Суперечка як процес обміну протилежними поглядами. Види суперечки, за С. И. Поварніним (суперечка заради істини, суперечка для переконання, суперечка в ім'я перемоги, суперечка-спорт, суперечка-гра). Обґрунтування позиції в спорі. Основа правильної суперечки. Теза доказу, або предмет суперечки як основна думка, яку треба довести і якій присвячується увесь доказ, щоб обґрунтувати її істинність (помилковість). Робота над тезою. Визначення усіх основних понять тези. З'ясування "кількісної" та "якісної" характеристики тези. Міра вірогідності тези (відмінності в міри її модальності). Підстави доказу (аргументи) і зв'язок між ними і тезою доказу. Розгляд усіх аргументів (доказів), як і самої тези.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п	л	і	с		л	п	л	і	с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль I (ЗМ 1, ЗМ2)												
1. Красномовство, як наука та навчальна дисципліна	8	2	2			4	7	2	1			4

2. Ораторське мистецтво: минуле, сьогодення та майбутнє	8	2	2			4	7	2	1			4	
3. Види красномовства та сфери його застосування.	10	4	4			4	6	1	1			4	
4. Методика та етапи підготовки промови	8	2	2			4	6	1	1			4	
5. Логічний аспект риторики: культура оперування поняттями, аргументами, та доказами.	12	4	2			4	5		1			4	
6. Деякі аспекти мистецтва суперечки.	8	2	2			6	5		1			6	
Модуль II													
Модульна контрольна робота	2					1	1					1	
ІНДЗ	34					2	34	37				51	
Усього годин	90	16	14			3	60	90	6	6		1	77

5. Теми семінарських занять (денна форма навчання)

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Ораторське мистецтво давнього світу та в Середні віки.	2
2.	Розвиток риторики в Європі нового часу та в Україні.	2
3.	Античний риторичний канон. Основи формування промови.	2
4.	Вербальні та невербальні засоби спілкування промовця з аудиторією	2
5.	Наукові промови. Основні методологічні вимоги до наукової доповіді	2
6.	Полемічне мистецтво: різновиди та зміст суперечки, полемічні прийоми.	2
7.	Найбільш типові помилки починаючих промовців.	2
8.	Особливі види ораторського мистецтва: керівництво зборами або нарадою. Культура офіційного листування	2

5. Теми семінарських занять (заочна форма навчання)

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

1.	Ораторське мистецтво давнього світу та в Середні віки.	2
2.	Античний риторичний канон. Основи формування промови.	2
3.	Наукові промови. Основні методологічні вимоги до наукової доповіді	2

5. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Складіть таблицю, яка ілюструє місце риторики в системі інших наук її зв'язок з філологічними дисциплінами та навчальними предметами.	1	1
2.	Напишіть есе на тему «Риторика в моєму житті»	1	1
3.	Напишіть своє бачення передумов появи риторики як науки. Прокоментуйте повідомлення колег.	1	1
4.	Порівняйте розвиток красномовства у Давній Греції та у Давньому Римі. Напишіть, яка модель краща і чому.	1	1
5.	Складіть порівняльну таблицю, яка б простежувала характерні риси риторики середньовіччя, Київської Русі та сучасності	1	1
6.	Підготуйте презентацію класифікації риторики за видами та жанрами	1	1
7.	Порівняйте різноманітні підходи до класифікації діалогічних жанрів мови (риторичних і еристичних) та напишіть який підход ви вважаєте найбільш оптимальним і чому.	1	1
8.	Наведіть ситуативні приклади використання жанрів ділового спілкування в реальному житті.	1	1
9.	У форумі 4.1. сформулюйте тему майбутньої промови, визначте її цілі, прокоментуйте повідомлення колег – 2 бали за змістовний коментар	1	1
10.	Складіть порівняльну таблицю всіх етапів складання плану промови	1	1
11.	У форумі 4.2. зберіть не менше 15 посилань на Інтернет-джерела за темою заняття, розташуйте їх за рівнем корисності (5 балів), у коментарях обґрунтуйте свою позицію	1	1
12.	У форумі 5.1. напишіть, що ви вважаєте критеріями «нечесності» прийомів під час суперечки, чи може «чесна» суперечка стати «нечесною», чому, і що треба робити аби запобігти цьому?	1	1
13.	У форумі 5.2. наведіть по 10 прикладів логічних помилок в доказах та помилок в індуктивному висновку, напишіть як можна виправити ці помилки, прокоментуйте повідомлення колег	1	1
14.	У форумі 5.3. обговоріть матеріал, наданий у «Корисних посиланнях», прокоментуйте повідомлення колег У форумі 6.1. наведіть різні визначення поняттям "діалектика", "софістика", "ерістика", "полеміка", оберіть або сформулюйте найбільш оптимальні, обґрунтуйте свій вибір	1	1
15.	У форумі 6.2. опишіть суперечку як процес обміну протилежними поглядами	1	1
16.	Складіть порівняльну таблицю видів суперечки.	1	1
17.	У форумі 7.1. обговоріть типові шляхи вирішення конфліктів, запропонуйте власні	1	1
18.	У форумі 7.2. опишіть відмінності відкритих та закритих дискусій та зазначте, який тип дискусії, на Ваш погляд є найбільш продуктивний	1	1
19.	Перерахуйте правила продуктивної суперечки, окремо запропонуйте	1	1

	власні.		
20.	У форумі 8.1. обговоріть відео 8, наведіть плюси та мінуси наведених тез, прокоментуйте повідомлення колег	1	1
21.	У форумі 8.2. обговоріть оптимальну модель ораторської промови, прокоментуйте повідомлення колег	1	1
22.	Створіть презентацію «ідеального» оратора у форматі pptx.	1	1
23.	У форумі 9.1. обговоріть як правильно керувати нарадою, наведіть типові помилки та шляхи їх вирішення, прокоментуйте повідомлення колег	1	1
24.	У форумі 9.2. створіть рекламний проспект/буклет факультету іноземних мов МДУ у форматі jpg або pdf, прокоментуйте роботи колег, враховуючи позитивні сторони та недоліки	1	1
25.	Напишіть офіційний лист із Вашим резюме.	1	1
26.	Заповніть звіти про роботу	1	1
27.	Виконання індивідуального завдання (проекту) і підготовка до заліку	34	51
28.	УСЬОГО	60	77

Усі завдання для СРС виконуються на платформі Moodle

Протягом виконання завдань на платформі, студент може набрати 300 балів, які потім конвертуються в 30 балів за формулою $X_{max}/10$.

7. Індивідуальні завдання (на вибір студента)

ІНДЗ являє собою рольову гру «Прес-конференція» на тему «Перспективи розвитку факультету іноземних мов». Кожна група студентів розподіляється за наступними ролями:

- Декан факультету іноземних мов (готує узагальнюючу доповідь до 6 хв., відповідає на запитання преси та опонентів) – 1 особа
- Заступник декана з наукової та навчальної роботи (готує промову зі свого напрямку роботи до 4 хв., відповідає на запитання преси та опонентів) – 1 особа
- Заступник декана з виховної роботи (готує промову зі свого напрямку роботи до 4 хв., відповідає на запитання преси та опонентів) – 1 особа
- Голова студентського самоврядування (готує промову зі свого напрямку роботи до 4 хв., відповідає на запитання преси та опонентів) – 1 особа
- Представники опозиції (ставлять питання доповідачам з метою зробити наголос на слабких місцях промови, дають інтерв'ю представникам ЗМІ) – 3 особи
- Прес-секретар (готує проведення прес-конференції, готує прес-реліз, веде конференцію) – 1 особа
- Представники друкованих ЗМІ (державна газета, «жовта» преса, часопис) (ставлять питання доповідачам, готують інтерв'ю з опонентами, на наступний день після конференції оприлюднюють статті у своїх виданнях) – 6 осіб
- Представники електронних ЗМІ (радіо, телебачення, Інтернет) (ставлять питання доповідачам, готують інтерв'ю з опонентами, на наступний день після конференції оприлюднюють відеоролик, радіо-новини, Інтернет-публікацію, тощо) – 6 осіб

Орієнтовна загальна кількість учасників: 20 осіб.

8. Методи навчання: лекції (оглядові, тематичні, дискусії); конспектування; розв'язання практичних завдань, проект, воркшоп.

9. Методи контролю: поточне тестування; оцінка за виконання СРС та ІНДЗ; модульна контрольна робота; колоквиум; опитування, тестування, дискусії

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Робота на семінарських заняттях	МКР	ІНДЗ (прес-конференція)	СРС (робота на порталі)	Залік.	
35	10	20	25	10	100

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Мультимедійні авторські лекції М.Г. Стьопіна

- Риторика яка наука та навчальна дисципліна. Ораторське мистецтво: минуле, сьогодення, майбутнє (43 слайди)
- Види красномовства та сфери його застосування (50 слайдів)
- Методика та етапи підготовки промови (25 слайдів).
- Логічний аспект риторики: культура оперування поняттями, аргументами, та доказами. (32 слайди).
- Деякі аспекти мистецтва суперечки (13 слайдів).

2. Інтерактивний навчальний онлайн-курс «Основи красномовства та культури ділового спілкування» у модульному об'єктно-орієнтованому динамічному навчальному середовищі «Moodle», який містить:

- 9 онлайн-занять з теоретичним матеріалом та практичними завданнями до кожного заняття
- Навчальні відеоматеріали (11 відеофайлів)
- Гіперпосилання на навчальні та інформаційні ресурси
- Онлайн-анкети для зворотного зв'язку
- Форуми та блоги для спілкування та обговорення проблемних питань

14. Рекомендована література Базова

1. Вагапова Д.Х., Риторика в интеллектуальных играх и тренингах / Д.Х. Вагапова. – М.: Цитадель, 2007. – 460 с.
2. Ораторське мистецтво. Підручник / М.П. Требін, Г.П. Клімова, Н.П. Осіпова та ін. ; за ред. М.П. Требіна і Г.П. Клімової. – Х. : Право, 2013. – 208 с.

Допоміжна

1. Абрамович С.Д., Чікарьова М.Ю., Риторика: Навч. посіб. / С.Д. Абрамович, М.Ю. Чікарьова. – Львів: Світ, 2001. – 240 с.
2. Андрусенко В. Диспут на уроці української літератури в гуманітарній парадигмі виховання / В. Андрусенко // Дивослово. – К. : Ритори, 1999. - № 4. – С. 38-42.
3. Бабич Н. Основи культури мовлення / Н. Бабич. – Львів, 1990. – 160 с.
4. Баранова Л. Від чого залежить контакт з аудиторією / Л. Баранова // Дивослово. – К. : Ритори, 1999. - № 2. – С. 44-45.
5. Єрмоленко С. Нариси з української словесності. Стилістика та культура мови / С. Єрмоленко. – К., 2008. – 115 с.
6. Культура фахового мовлення: Навч. посібн./ За ред. Н.Д. Бабич. – Чернівці, 2006. – 321 с.
7. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура фахової української мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К., 2007. – 443 с.
8. Сагач Г. Риторика: Навч. посіб. / Г. Сагач. – К., 2000. – 232 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Риторика Аристотеля [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.refcity.ru
2. Енциклопедія «Кругосвет», риторика, речева комунікація [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.krugosvet.ru
3. Курси деловой риторики [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.philaret.narod.ru

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Лекція №1. Риторика как наука и учебная дисциплина.

1. Особливості організації навчального процесу з курсу «Красномовство».
2. Риторика як наука і навчальна дисципліна.
3. Предмет риторики. Основні поняття класичної риторики.
4. Основоположні розділи класичної риторики.
5. Риторика в системі інших наук та її зв'язок з філологічними дисциплінами та навчальними предметами.

Лекція № 2. Ораторське мистецтво: минуле, сучасне, майбутнє.

1. Виникнення риторики в Давній Греції та її особливості
2. Риторика в Стародавньому Римі за часів республіки
3. Середньовічна риторика. Словесна культура Київської Русі.
4. Основні напрямки розвитку риторики в XVI - XX ст.
5. Криза риторики.
6. Сучасний стан риторики в Україні і в світі. Неориторика

Лекція №3-4. Види красномовства та сфери його застосування.

1. Класифікація видів красномовства по конкретній сфері застосування.
2. Функціонально-сміслові особливості мови.
3. Форми ділової комунікації.
4. Проведення ділових бесід.
5. Основні жанри письмовій ділового мовлення.
6. Жанри усної ділової комунікації.

Лекція №5. Методика і етапи підготовки промови

1. Мова як дослідження.
2. Основні поняття мови.
3. Процес збору матеріалу.
4. Аргумент. Структура аргументу.
5. Розмітка тексту знаками партитури.
6. Структура ораторського твору.

Лекція №6-7. Логічний аспект риторики: культура оперування поняттями, аргументами, доказами.

1. Стратегія майбутнього виступу. Дедукція і індукція.
2. Види спору. Коректні і некоректні прийоми ведення спору.
3. Софізми і паралогізми.
4. Доказ і його структура.
5. Емоційна сторона конфлікту.
6. Типові помилки при вирішенні конфліктів.

Лекція №8. Деякі аспекти мистецтва суперечки.

1. Поняття діалектика, софістика і еристика.
2. Види спору за С. Поварніним.
3. Відмінності суперечки за мотивами і їх важливість.

Семінарсько-практичні заняття

1. Ораторське мистецтво давнього світу та в Середні віки.

- а) Зародження і розквіт ораторського мистецтва в античності.
- б) Великі оратори стародавнього світу: Демосфен, Цицерон. Арістотель і його "Риторика".
- в) Узагальнення античного красномовства в працях Квинтиліана.

- г) Риторика в Європі в постантичний період. Переважний розвиток духовних жанрів мови в середньовічній Європі.
- д) Майстерність ученого диспуту в університетській традиції філософів-схоластів.
- е) Риторика - основа спадкоємності культур в епоху ренесансу і Нового часу.
- ж) Розквіт політичного красномовства в період європейських революційних перетворень.
- з) Зв'язок риторичної "відлиги" з суспільно-політичними процесами: причини, що зумовили переважний розвиток певних жанрів.
- и) Оратори епохи Відродження.
- к) Оратори англійського Парламенту.
- л) Трибуни робочого класу.

2. Розвиток риторики в Європі нового часу та в Україні.

- а) Виникнення і розвиток красномовства як частини культури російського народу.
- б) Ораторське мистецтво Давньої Русі.
- в) Церковне проповідання.
- г) Військове і дипломатичне красномовство.
- д) Перша російська "Риторика" 1620 року.
- е) Розквіт судового красномовства в Україні.
- ж) Ораторська творчість видатних судових промовців: А.Ф. Коні, Ф.П. Плевако, П. С. Пороховщикова.
- з) Університетське красномовство: Т. П. Грановський, Д.И. Менделєєв, В. О. Ключевський, Н.М. Сеченов.
- и) Українські письменники про ораторське мистецтво.
- к) Вивчення ораторського мистецтва в США та Великій Британії в XIX та XX ст.
- л) Неориторика. Навчання риторики в епоху комп'ютерів.
- м) Відродження риторики у XX ст. Сучасна риторична ситуація та риторичні школи.

3. Античний риторичний канон. Основи формування промови.

- а) Взаємозв'язок риторики і філософії в епоху еллінізму.
- б) Три види риторичних промов (красномовства), за Арістотелем: судова, дорадча, епідейктична. Основи риторичного канону.
- в) Інвенція (знаходження матеріалу). Необхідні ідеї для майбутнього виступу. Розподіл матеріалу майбутньої промови на дві складові: конкретні справи і загальні питання. Спільне питання (контроверза). Різні види правового положення, стану - статусу (status): встановлення, визначення, законності та ін. Аргументи (аргументи, докази): зовнішні і внутрішні. Джерела логічних доказів - місця - топи (topos - місце): місця, що відносяться до обставин і місця, що відносяться до загального питання. Етика оратора.
- г) Диспозиція (розташування матеріалу). Особливості вступу, викладення, визначення теми, доказів, спростування доказів супротивника, висновки.
- д) Елокуція як словесне вираження мови. Основні вимоги: ясність мови, правильність мови, доцільність, пишність. Три частини елокуції: вчення про відбір слів, вчення про поєднання слів і вчення про фігури мови. Вчення про стилі мови - синтез і вершина трьох розділів елокуції як мистецтва словесного вираження.
- е) Меморію. Мнемоніка (чи мнемотехніка) як сукупність прийомів, що збільшують об'єм пам'яті і що полегшують запам'ятовування більшого числа цифр, відомостей, фактів шляхом штучних асоціацій. "Пам'ять для речей" і "пам'ять для слів".
 - ж) Акцію. Теофраст про багатий досвід акторської майстерності, створеної і розвиненої класичним театром. Володіння голосом і володіння тілом – два основні розділи акцію. Інтонанція (лат. intonare - голосно вимовляти) – ритміко-

мелодійна сторона мови, чергування підвищень і понижень голосу. Постава оратора. Жести оратора.

4. Вербальні та невербальні засоби спілкування промовця з аудиторією.

- а) Суб'єкт і об'єкт процесу спілкування оратора з аудиторією. Поняття "великий", "харизматичний", "ідеальний" оратор. Поняття "ідеального типу", за М. Вебером.
- б) Якісна характеристика оратора. Риси лідера: інтелект, прагнення до знань, активність, соціальна участь, відповідальність, надійність, високий соціальний статус, та ін.
- в) Найважливіші властивості, необхідні ораторові для зустрічі з слухачами: глибоке знання предмета мови, ґрунтовна підготовка тексту промови, підготовка усіх невербальних засобів оратора для виступу, майстерність виконання.
- г) Оратор і його властивості. Співвідношення: ОРАТОР - АУДИТОРІЯ.
- д) Зворотний зв'язок в системі: оратор - аудиторія: лінійна - нелінійна, зовнішня - внутрішня. Особливості (специфіка) ораторської мови.
- е) Модель ораторської промови.
- ж) Аудиторія, її властивості. Невербальні методи спілкування з нею. Деякі особливості аудиторії.
- з) Увага і пам'ять як психофізіологічні явища, що забезпечують найбільший контакт в двосторонньому процесі взаємодії оратора і аудиторії.

5. Наукові промови. Основні методологічні вимоги до наукової доповіді.

- а) Поняття наукової роботи і наукової доповіді. Два етапи роботи над науковою доповіддю.
- б) Відповідність мови загальноприйнятим мовним нормам. Правильність мови як основа культури мовлення.
- в) Відмінність наукової доповіді від ненаукової. Чотири основні етапи наукової доповіді, за Арістотелем.
- г) Поняття методологічних вимог до наукової доповіді.
- д) Вимоги до структури наукової доповіді.
- е) Поняття структури, заголовків результатів наукового дослідження, мети, змісту, актуальності новизни, передумов або посилок, вступу і висновків.
- ж) Основні помилки під час побудови наукової доповіді.
- з) Вимоги до понять (категорій). Загальні методологічні вимоги, що пред'являються до понять наукового повідомлення. Вимоги до обґрунтування суджень (результатів, положень).
- и) Деякі методичні вимоги до наукової доповіді.

6. Полемічне мистецтво: різновиди та зміст суперечки, полемічні прийоми.

- а) Типи ерістичних діалогів: суперечка, полеміка, диспут, дискусія. Відмінності їх за цілями. Конкретні види проголошуваних цілей дискусії: вирішення проблеми, мозковий штурм, планування, переговори для досягнення угоди, рішення конфлікту, обмін інформацією, зміцнення дружби.
- б) Формати відкритих дискусій: нарада експертів, симпозіум, форум (відкритий для питань публіки).
- в) Формати закритих дискусій: вільний обмін думками, керована дискусія, засідання постійної комісії, засідання спеціальної комісії, засідання секційних груп конференції.
- г) Конфлікти та їх вирішення. Типологія конфліктів.
- д) Суперечка - з'ясування істинності однієї з тез, які суперечать одна одній. Цілі опонентів: доведення своєї тези, спростування антитези, інформування.

- е) Правила продуктивної суперечки. З'ясування тези і антитези, виявлення пункту протиріччя, уточнення використовуваних термінів. Наведення аргументів. Суперечка через тезу, суперечка через аргумент, спор через способ доказу.
- ж) Поведінка в спорі. Хитрощі. Дозволені (відтягування заперечення, розробка слабких пунктів супротивника, хитрощі у відповідь на злісне заперечення аргументів). Грубі недозволені хитрощі. Психологічні хитрощі.
- з) Софізми. Відступ від завдань суперечки, відступ від тези, брехливі аргументи, довільні аргументи, уявні докази, софізми непослідовності. Заходи проти хитрощів.
- и) Сучасні процедури організації і проведення суперечок. Політичні дебати. Двоє на двоє, один на один. Типові схеми політичних дебатів.

7. Найбільш типові помилки починаючих промовців.

1. Оратор як мудрець, філолог, дипломат, психолог, лідер, актор, маг, гіпнотизер.
2. Поняття "Ораторської лихоманки", "ораторського хвилювання" і "ораторської байдужості".
3. Причини виникнення страху перед аудиторією.
4. Поняття психологічної підготовки оратора перед виступом.
5. Деякі рекомендації, необхідні ораторові для підготовки до виступу: обсяг промови, час доповіді: "магічне число 7 +/- 2", повторення матеріалу.
6. Найбільш типові помилки починаючих ораторів: вживання слів-паразитів, відсутність уваги до своєї поведінки на трибуні, неправильна кінцівка промови.
7. Багатослівність як стилістична неписьменність.
8. Плеоназм як мовна надмірність.
9. Контамінація як помилкове поєднання в одному вираженні слів або словосполучень з різних висловів.
10. Нерозрізнення паронімів як близьких за звучанням, але різних за значенням однокорінних слів.

8. Особливі види ораторського мистецтва: керівництво зборами або нарадою.

Культура офіційного листування а) Ділове красномовство і його загальна характеристика.

- б) Збори або нарада як форма управління. Організаційна, цілеспрямована взаємодія керівника з колективом за допомоги обміну думками.
- в) Керівництво нарадою.
- г) Уміння працювати з людьми, захоплювати, впливати на них.
- д) Уміння критикувати і вислуховувати критику.
- е) Ділова бесіда в області управлінської діяльності.
- ж) Етика і психологія в області управлінській діяльності.
- з) Мова і стиль службових документів.
- и) Культура офіційного листування.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Семинар – це загальнонавчальна назва широко застосовуваного виду занять з різноманітних навчальних дисциплін, частіше – з гуманітарних.

Семинарське заняття є однією з найважливіших форм навчального заняття у вищому навчальному закладі, яке проводиться у формі дискусії навколо попередньо визначеної теми, до якої студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаного завдання. Семінари проводяться з основних тем навчальної програми і є ефективною формою закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях і під час самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Головна мета семінарських занять – опанування студентами навчальної дисципліни, забезпечення глибокого і всебічного аналізу та колективного обговорення основних проблем курсу, навчання їх елементів творчого застосування отриманих знань на практиці.

Основними завданнями семінарських занять є:

- закріплення у студентів теоретичних знань;
- оволодіння ними науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення їх до науки, наукових досліджень;
- прищеплення їм навичок творчого мислення, самостійного формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень та висновків;
- формування у них правового світогляду, здатності пов'язувати загальнотеоретичні положення з вимогами повсякденної практики.

Види проведення семінарських занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу семінару, змісту і особливостей теми, складу студентів. Найбільш поширеними видами на семінарі є: розгорнута бесіда; виступи з доповідями; диспут у формі діалогу; круглий стіл тощо.

Треба пам'ятати, що якість семінару перш за все залежить від підготовки студентів до нього, тому при підготовці до семінару кожен студент повинен уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття; прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми семінару; вивчити чи законспектувати рекомендовану літературу; скористатися при потребі консультацією викладача; скласти розгорнутий план або тези виступу з усіх питань теми заняття.

Студентам необхідно відвідувати кожне семінарське заняття. Пропуск семінару позбавляє студента можливості усвідомити, закріпити та отримати цілісне уявлення по тій чи іншій темі. Крім того, це створює значні труднощі при підготовці до підсумкового модульного контролю.

Деякі питання роботи на семінарі:

1) переважна більшість семінарських занять проводиться у формі інтерактивної дискусії, під час якої викладач здійснює поточний контроль якості знань студентів, перевіряє виконання їх завдань самостійної роботи;

2) семінарське заняття починається вступним словом викладача, в якому він розкриває значення теми і цілі заняття, форми і методи його проведення;

3) студент, розкриваючи зміст того чи іншого питання теми семінарського заняття повинен пов'язувати матеріал з актуальними проблемами сучасності, наводити приклади;

4) кожному студенту необхідно постійно вдосконалювати навички володіння державною мовою, правильного вживання понять і термінів. Систематичні виступи на семінарах сприяють поповненню словарного запасу, а також вмінню лаконічно і точно висловлювати свої думки;

5) студенти повинні уважно слухати виступи своїх однокурсників і оцінювати наскільки глибоко розкрито питання. Це дає можливість кожному присутньому на семінарі висловити свою точку зору та подолати прогалини, які мали місце у відповіді. Активна участь на

семінарських заняттях прищеплює навички участі у дискусії, аналізі різних точок зору, вмінню відстоювати власну позицію;

б) після закінчення виступу студента відбувається обговорення проблеми. При цьому викладач не тільки направляє обговорення на розкриття вузлових питань, але і дає змогу виступити усім учасникам семінару. Якщо ж доповідач чи інший виступаючий на семінарі припускає явні помилки, то для виключення втрати часу викладач може його зупинити і надати слово іншому;

7) завершується семінарське заняття заключним словом_викладача, в якому підсумовується робота групи, аналізується ступінь розкриття теми, оцінюються всі форми участі студентів на семінарі (виступ з питання, повідомлення, доповнення, зауваження тощо) та нараховуються рейтингові бали, а також дається завдання на наступне заняття.

Модульна контрольна робота виконується студентом безпосередньо у інтерактивному навчальному онлайн-курсі «Основи красномовства та культури ділового спілкування» у модульному об'єктно-орієнтованому динамічному навчальному середовищі «Moodle», яка представлена у двох варіантах по 20 запитань у кожному.

Індивідуальні завдання

ІНДЗ являє собою рольову гру «Прес-конференція» на тему «Перспективи розвитку факультету іноземних мов». Кожна група студентів розподіляється за наступними ролями:

- Декан факультету іноземних мов (готує узагальнюючу доповідь до 6 хв., відповідає на запитання преси та опонентів) – 1 особа
- Заступник декана з наукової та навчальної роботи (готує промову зі свого напряму роботи до 4 хв., відповідає на запитання преси та опонентів) – 1 особа
- Заступник декана з виховної роботи (готує промову зі свого напряму роботи до 4 хв., відповідає на запитання преси та опонентів) – 1 особа
- Голова студентського самоврядування (готує промову зі свого напряму роботи до 4 хв., відповідає на запитання преси та опонентів) – 1 особа
- Представники опозиції (ставлять питання доповідачам з метою зробити наголос на слабких місцях промови, дають інтерв'ю представникам ЗМІ) – 3 особи
- Прес-секретар (готує проведення прес-конференції, готує прес-реліз, веде конференцію) – 1 особа
- Представники друкованих ЗМІ (державна газета, «жовта» преса, часопис) (ставлять питання доповідачам, готують інтерв'ю з опонентами, на наступний день після конференції оприлюднюють статті у своїх виданнях) – 6 осіб
- Представники електронних ЗМІ (радіо, телебачення, Інтернет) (ставлять питання доповідачам, готують інтерв'ю з опонентами, на наступний день після конференції оприлюднюють відеоролик, радіо-новини, інтернет-публікацію, тощо) – 6 осіб

Орієнтовна загальна кількість учасників: 20 осіб.

Формат проведення заліку: колоквіум

Колоквіум (лат. colloquium — розмова, бесіда) – це форма проведення підсумкового заняття, на якому обговорюються питання, що включення до змістових модулів; реферати, проекти тощо, які студенти обрали в якості індивідуального навчально-дослідного завдання.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ, ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

1. Мультимедійні авторські лекції М.Г. Стьопіна

- Риторика яка наука та навчальна дисципліна. Ораторське мистецтво: минуле, сьогодення, майбутнє (43 слайди)
- Види красномовства та сфери його застосування (50 слайдів)
- Методика та етапи підготовки промови (25 слайдів).
- Логічний аспект риторики: культура оперування поняттями, аргументами, та доказами. (32 слайди).
- Деякі аспекти мистецтва суперечки (13 слайдів).

2. Інтерактивний навчальний онлайн-курс «Основи красномовства та культури ділового спілкування» у модульному об'єктно-орієнтованому динамічному навчальному середовищі «Moodle», який містить:

- 9 онлайн-занять з теоретичним матеріалом та практичними завданнями до кожного заняття
- Навчальні відеоматеріали (11 відеофайлів)
- Гіперпосилання на навчальні та інформаційні ресурси
- Онлайн-анкети для зворотного зв'язку
- Форуми та блоги для спілкування та обговорення проблемних питань

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ БІБЛІОТЕКИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ НАВЧАЛЬНИМИ ПІДРУЧНИКАМИ (ПОСІБНИКАМИ) З ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ПРОФЕСІЇ»

з/п	Автор підручника (навчального посібника тощо)	Найменування підручника (навчального посібника тощо), вихідні дані	Рік видання	Кількість примірників
1.	Кавера Н. В.	Практикум з риторики : навч. посіб. – Київ : Кондор	2014	чз Філфак (1)
1.2.	Шейнов В. П.	Риторика: учебное пособие. – Минск: Амалфея	2002	навч аб. (3), чз Філфак (2), худ и наук аб.(5)
2.3.	упоряд. А. П. Овчиннікова	Ораторське мистецтво: хрестоматія/. - Одеса: Юридична література	2006.	чз Філфак (2), навч. аб.(3)
4.	Абрамович С. Д. Чікарькова М. Ю.	Риторика: навчальний посібник/. – Львів: Світ	2001	навч. аб.(96), чз Філфак (3)
5.	Абрамович С. Д.	Мовленнєва комунікація: підручник. – К.: Центр навчальної літератури	2004	чз Філфак (4), АНЛ(21), чз3(3)
6.	Дворжецька М. П.	Фонетика англійської мови: фоностилістика, риторика мовленнєвої комунікації: навчальний посібник/. - Вінниця: Нова книга	2005	чз ФІМ (1)
7.	Олійник О. Б.	Основи ораторської майстерності: навчальний посібник. - Київ: Кондор	2010	чз Філфак(1)
8.	сост. : Н.А. Ипполитова, Т.А. Ладыженская	Риторика. Культура речи учителя (Педагогическая риторика) : сб. прогр. учеб. дисциплин : учеб. пособие. – М. : Флинта, Наука	1998	АНЛ(7), чз Філфак (2)

